

מרץ 2004

רצח אזרחים בליל הסדר במלון "פארק" בנתניה: אנטומיה של פעולת טרור רצחנית כמקרה מבחן לאופיה הטרוריסטי של ה-"חמא"ס" ולמעורבות הנהגתה המדינית בפעילות מבצעית-טרוריסטית

פוסטר בו מודיעה תנועת ה-"חמא"ס" בטול כרם על מותו של **מחמד עבד אלבאסט עודה**, הטרוריסט שביצע את הפיגוע במלון "פארק" בנתניה, שהוביל למבצע "חומת מגן". בחלקו העליון של הפוסטר מצוטט פסוק מהקוראן, לפיו מבטיח אלה חיים טובים יותר בגן עדן לאותם מאמינים שיהרגו תוך כדי מלחמה למענו. במרכז הפוסטר מופיעה תמונתו של עודה כשבידו הימנית רובה M-16, בידו השמאלית קוראן וחגורת הנפץ לגופו. משפטו של **עבאס בן מחמד אלסיד**, מנהיג ה-"חמא"ס" בטול כרם, אשר בצד פעילותו המדינית-הסברתית יזם ואכונן את הפיגוע במלון "פארק" ופיגועים רבים נוספים, מתנהל בימים אלה בבית המשפט המחוזי ב-ת"א ועומד בפני סיומו.

תוכן העיניינים

1. [עיקרי המסמך](#)

2. [כללי](#)

3. [מיפוי תשתית ה-"חמא"ס" בטול כרם שהיתה מעורבת בפיגוע במלון "פארק"](#)

4. ["הכובע המדיני-הסברתי" ו"הכובע הצבאי-טרוריסטי" של עבאס אלסיד, היוזם והמאכונן של הפיגוע במלון "פארק"](#)

5. [שלבי תכנון ביצוע הפיגוע במלון "פארק":](#)

א. תכנון פיגוע הרג המוני (המחצית השניה של 2001, תחילת 2002)

ב. ההכנות האחרונות לביצוע הפיגוע (ליל 26-27 במרס 2002)

ג. כוונה להוסיף רעל ציאניד לשם הגברת קטלניות הפיצוץ

ד. ביצוע הפיגוע במלון "פארק"

ה. הפעילות לאחר הפיגוע

ו. כוונות להמשך

6. [הקשר עם הנהגת ה-"חמא"ס" בדמשק](#)

1. מאז תחילת האירועים האלימים ב"שטחים" (ספטמבר 2000) מתבלטת ה-"חמא"ס" כתנועה המובילה את הפעילות הטרוריסטית ב"שטחים" ופועלת להכשלת כל ניסיון למו"מ ולטרפוד כל מאמץ להסדר מדיני. במהלך תקופה זאת (נכון ל-21 במרס 2004) ביצע ה-"חמא"ס" כ-780 פיגועים מסוגים שונים (חלקם ב"שטחים", חלקם בשטח ישראל) בהם נהרגו כ-430 איש וכ-2,260 נפצעו, רובם הגדול אזרחים. יודגש, כי מרבית ההרוגים והפצועים הנם כתוצאה מפיגועי התאבדות בשטחי ישראל.
2. אחד הפיגועים הבולטים שביצעה ה-"חמא"ס" היה רצח 29 אזרחים שהסבו לארוחת ליל הסדר במלון "פארק" בנתניה (27.3.02) באמצעות מחבל מתאבד. פיגוע זה הוביל לכניסת צה"ל לשטחי "הרשות הפלסטינית" והשתלטותו על הערים הגדולות במבצע "חומת מגן".
3. בימים אלה עומד בפני סיומו משפטו של מחבל בכיר מה-"חמא"ס", עבאס בן מחמד אלסיד, מנהיג התנועה בטול כרם, אשר יזם, תכנן ואכונן את הפיגוע במלון "פארק" יחד עם פעולות טרור נוספות שגרמו לעשרות אזרחים ישראלים הרוגים ולמאות פצועים. כתבי האישום נגדו ונגד מחבלים נוספים, שנשפטו בשל מעורבותם בפיגוע במלון "פארק" ונדונו למאסרי עולם מצטברים, ומידע שהצטבר אודות הפיגוע, חושפים את אופיה של ה-"חמא"ס", כתנועה טרוריסטית, ושופכים אור על הדמויות העומדות מאחורי "תעשיית הרג האזרחים" שמנהלת ה-"חמא"ס".
4. שלושה אפיונים חשובים עולים מניתוח פיגוע ההתאבדות במלון "פארק":-

א. אופיה של ה-"חמא"ס" כתנועת טרור הממקדת פעילותה נגד אזרחים חפים מפשע: הפיגוע במלון "פארק" בליל הסדר היה האחרון בסדרת פיגועים רצחניים, אשר אכונן עבאס אלסיד מנהיג ה-"חמא"ס" בטול כרם, שכולם נועדו להביא להרג רב של אזרחים ללא אבחנה (פיגועים קודמים שאלסיד היה מעורב באכונותם ובסיוע להם היו פיגועי ההתאבדות ברחוב הרצל וב"קניון השרון" בנתניה). אלסיד שהסתייע בתשתית העניפה של ה-"חמא"ס" בטול כרם ובשכם הקדיש מחשבה רבה לציוד המחבל המתאבד באמצעי לחימה שיביאו להגדלת מספר הנפגעים בפיגוע. לשם כך הוא צייד את המחבל המתאבד באפוד שאליו הוכנסו חגורת נפץ, כדוריות מתכת ופיסות מתכת קצוצות. רעיון שנבחן ערב הפיגוע להוסיף לחגורת הנפץ גם חומר רעיל (ציאניד) שהתקבל מפעיל "חמא"ס" שלמד רוקחות בירדן לא מומש והכוונה היתה ליישמו בפיגועי הרג נוספים לאחר הפיגוע במלון "פארק" (פיגועים שסוכלו בשל מבצע "חומת מגן").

ב. לא ניתן להפריד בין פעילותם המבצעית-טרוריסטית של בכירים ב-"חמא"ס" לפעילותם המדינית-הסברתית:-

1. על מנת להגן על מנהיגיה טוענת ה-"חמא"ס" כאילו הנהגתה המדינית נפרדת מהנהגה המבצעית. אולם עבאס אלסיד, בוגר אוניברסיטת "ירמוך" בירדן ומהנדס ציוד רפואי במקצועו, מגלם בדמותו ובפעילותו הן את הזרוע הטרוריסטית והן את הזרוע המדינית של ה-"חמא"ס" ומוכיח כי לטענה זאת אין על מה לסמוך.
2. מחד גיסא אלסיד עמד בראש התשתית המבצעית של ה-"חמא"ס" בטול כרם והיה מעורב בפעילות חשאית של יזום ואכונת פעולות טרור נגד אזרחים ושל רכש אמצעי לחימה תוך עיסוק בפרטי פרטים של פעילות מבצעית הנוגעת למימוש הפעולות הללו. מאידך גיסא, הוא עמד בקשר הדוק עם קאדרים פוליטיים ומבצעיים בכירים ב-"חמא"ס" והיה מעורב במגוון פעילויות בעלות אופי מדיני, הסברתי וארגוני: ייצוג "חמא"ס" בכנסים; נאומים פוליטיים שצוטטו בכלי התקשורת; רכש אמצעי לחימה; גיוס פעילים; ארגון הפגנות ותהלוכות אבל; פעילות הסברתית-תעמולתית ואפילו מתן שירותים משפטיים (באמצעות עוזרו) לעצורי ה-"חמא"ס".
- ג. הקשר של התארגנות ה-"חמא"ס" בטול כרם להנהגת ה-"חמא"ס" בדמשק באמצעות עבאס אלסיד. כתב האישום שהוגש נגד עבאס אלסיד מצביע על כך שהוא קיים קשר ישיר עם ח'אלד משעל ראש "הלשכה המדינית" של ה-"חמא"ס" בדמשק. אלסיד התייעץ עמו בנושאים פוליטיים ודיווח לו על פיגועים שביצע ה-"חמא"ס". הוא גם קיבל מהנהגת ה-"חמא"ס" בסוריה סכום שנע בין 10,000 \$ ל-13,000 \$ לחודש למימון פעילות ה-"חמא"ס" בטול כרם. ראוי להדגיש כי המנוף הכספי משמש אמצעי חשוב ביותר בידי הנהגת ה-"חמא"ס" בדמשק, ובידי הנהגת ארגוני טרור נוספים המצויות בה, לעידוד הטרור ולאכונת פעילות הטרור ב"פנים". עדויות לכך נמצאו במבצע "חומת מגן" שבו ועלו בחקירת טרוריסטים ע"י שירותי הביטחון הישראליים.

כללי

1. ב-27 במרס 2002 בשעה 19:30, ערב חג הפסח, הסבו בחדר האוכל של מלון "פארק" בנתניה מאות אזרחים שהגיעו למקום על מנת לחוג את ליל הסדר. באותה עת, הגיע עבד אלבאסט עודה, מחבל מתאבד מה-"חמא"ס", כשהוא מחופש לאישה, ופוצץ עצמו בחדר האוכל של המלון. כתוצאה מפעולת טרור זאת נרצחו 29 אזרחים ונפצעו 155 אנשים, חלקם באופן קשה מאוד.
2. היה זה הפיגוע הקטלני ביותר של ה-"חמא"ס", ושל שאר ארגוני הטרור, מאז החלו הפלסטינים באירועים האלימים בספטמבר 2000, שמשמעויותיו ותוצאותיו חרגו מרצח אזרחים חפים מפשע. הפיגוע זעזע את דעת הקהל בארץ ובעולם והביא לכניסת צה"ל לשטחי "הרשות הפלסטינית" והשתלטותו על הערים הגדולות במסגרת מבצע "חומת מגן". לא היתה זו הפעם היחידה שעלה בידי ה-"חמא"ס" להשפיע על המציאות המדינית-והביטחונית באמצעות פעולת טרור רצחנית: פעולת הטרור שביצעה ה-"חמא"ס" בירושלים ב-19 באוגוסט 2003 (פיצוץ אוטובוס "קו 2") גרמה למותם של 21 אזרחים, כשליש מהם ילדים, והביאה לסיומה של הפוגה קצרה במעשי האלימות (ה"הדנה"), אשר לא כובדה ע"י ה-"חמא"ס" (פיגוע התאבדות באריאל, 12 באוגוסט, 2 הרוגים).

3. בתקופה שחלפה מאז הפיגוע במלון "פארק" נהרגו או נעצרו הדמויות המרכזיות שהיו מעורבות בו. **עבאס בן מחמד אלסיד**, העומד לדין, היה ראש תשתית של ה-"חמא"ס" בטול כרם, אשר יחד עם **מהנד טאהר**, בכיר מבצעי בהנהגת ה-"חמא"ס" בשומרון (נהרג ביוני 2002), **יזם ואכנון** את פעולת הטרור במלון "פארק".
4. מטרת מסמך זה לנתח את ה- operandi modus של הפיגוע ב"מלון פארק" כמקרה מבחן החושף אופיה הרצחני והטרוריסטי של תנועת ה-"חמא"ס" ואת מעורבות הנהגתה המדינית בפעילות מבצעית-טרוריסטית. המסמך מתבסס על כתיב האישום שהוגשו נגד עבאס בן מחמד אל סיד ונגד טרוריסטים נוספים מה-"חמא"ס" שהיו מעורבים בפיגוע, ועל מידע שהצטבר אודות הפיגוע במלון "פארק" ואודות פעילותה הטרוריסטית של ה-"חמא"ס" בכלל.

מיפוי תשתית ה-"חמא"ס" בטול כרם שהיתה מעורבת בפיגוע במלון "פארק"

5. להלן פירוט תשתית הטרור מה-"חמא"ס" שהיתה מעורבת בתכנון הפיגוע ב"מלון פארק" והוצאתו לפועל:-

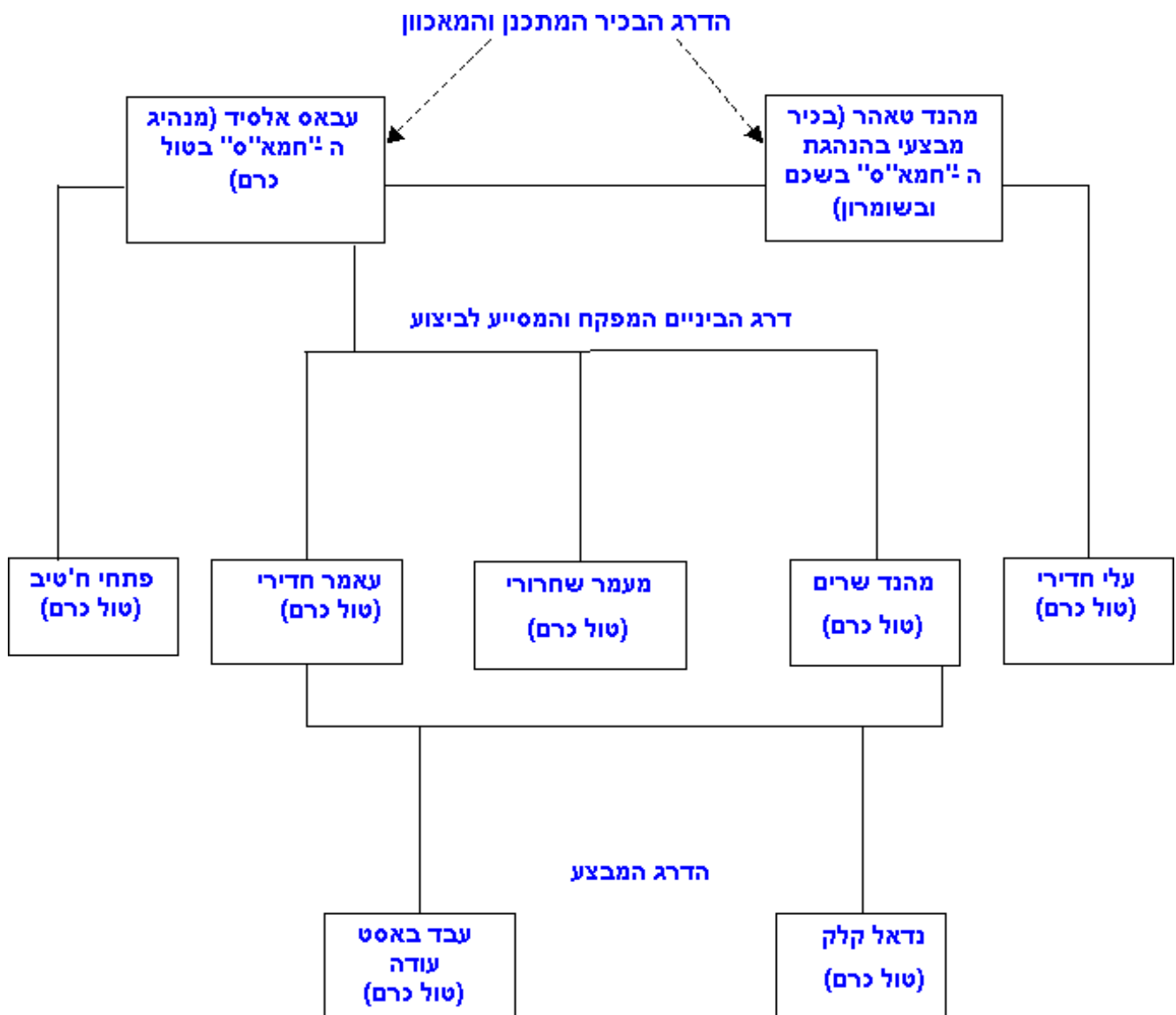
א. הדרג המתכנן:-

1. **עבאס בן מחמד אלסיד**: הדמות הבכירה בקרב ה-"חמא"ס" בטול כרם. עמד מאחורי תכנון ואכנון הפיגוע במלון "פארק". יזם, ארגן והפעיל פעולות טרור נוספות בשטח ישראל וביהודה ושומרון שכתוצאה מהן נהרגו עשרות אזרחים ישראלים ומאות נוספים נפצעו. בנוסף לפעילותו הטרוריסטית עסק גם במגוון פעילויות בעלות אופי מדיני, הסברתי וארגוני (ראה להלן).
  2. **מהנד טאהר**- בכיר מבצעי בהנהגת ה-"חמא"ס" בשכם ובשומרון בכלל. היה אחראי לאכנון הפיגוע משכם ולהעברת חגורות הנפץ שיוצרו ע"י תשתית ה-"חמא"ס" בשכם, לתשתית של ה-"חמא"ס" בטול כרם, שהשתמשה בהן לצורך הפיגוע.
- ב. "דרג הביניים" שהיה מעורב בשיגור המתאבד לנתניה:-
1. **מעמר שחרורי**- פעיל התשתית המבצעית של ה-"חמא"ס" מטול כרם. נעצר במאי 2002. הודה במהלך חקירתו בשירות הביטחון הכללי כי שימש "איש קשר" בין עבאס אל סיד, מאכנון הפיגוע, לבין שני המחבלים המתאבדים שאמורים היו לבצע את הפיגוע (אחד מהם עבד אלבאסט עודה). במסגרת זאת היה שחרורי מעורב בהעברת כספים שקיבל מאל-סיד, בהעברת חגורות הנפץ משכם לטול כרם, בצילום המחבל המתאבד עבד אלבאסט עודה ובחימושו בחגורת הנפץ.
  2. **מהנד טלאל מנצור שרים** - פעיל התשתית המבצעית של ה-"חמא"ס" בטול כרם. יד ימינו של עבאס אלסיד. נעצר במאי 2002. התבקש ע"י אלסיד להכין פוסטרים ומצלמות לצורך תיעוד המתאבד טרם צאתו לפיגוע. נפגש עם הנהג שהסיע את המתאבד. העביר לרשותו תעודת זהות מזויפת שהוכנה ע"י תשתית ה-"חמא"ס" בשכם והנחה אותו לרכוש רכב ישראלי לצורך הובלת המתאבד. נכח בהכנת עבד אל באסט עודה וצילומו לפני הפיגוע. נדון ל-29 מאסרי עולם מצטברים ועוד 20 שנות מאסר במצטבר.
  3. **עלי חדירי** - פעיל התשתית המבצעית של ה-"חמא"ס" בטול כרם, נהרג במאי 2002. העביר חגורות הנפץ ותעודות זיהוי מזויפות שהוכנו ע"י התשתית הצבאית של ה-"חמא"ס" בשכם לחברי תשתית ה-"חמא"ס" בטול כרם.
  4. **פתחי רג'א אחמד ח'טיב** - תושב הכפר קפין שלייד טול כרם. נעצר במאי 2002. הודה במהלך חקירתו בשירות הביטחון הכללי כי בהנחיית אלסיד רכש רכב בישראל ובו הוביל את עבד אלבאסט עודה עד לאזור טול כרם שם עברו השניים לרכב אחר ומשם נכנסו לישראל. נדון ל-29 מאסרי עולם מצטברים ועוד 20 שנות מאסר במצטבר.

ג. הדרג המבצע:-

1. **נדאל קלק** - תושב נור אל שמש (טול כרם). נעצר באפריל 2002. אמור היה לשמש כמתאבד נוסף בפיגוע במלון "פארק". יום לפני הפיגוע הודיע נדאל קלק כי אינו יכול לבצע את הפיגוע שכן הוא אינו חש בטוב. לאחר הפיגוע במלון "פארק" היה מתוכנן לבצע פעולת התאבדות נוספת במקום הפעולה במלון "פארק" בה לא השתתף.
2. **עבד אלבאסט מחמד קאסם עודה** - יליד קלקיליה, 1977, רווק. פעיל "חמא"ס". נשלח ע"י תשתית ה-"חמא"ס" בטול כרם בשיתוף עם התשתית בשכם לבצע את הפיגוע. ביצע את הפיגוע כשהוא מחופש לאישה. עבאס אלסיד, מפעילו, כתב עבורו צוואה בה נאמר כי הוא יוצא לבצע את הפעולה בשם "גדודי עז אלדין אלקסאם". כחצי שנה טרם הפיגוע הועברה למנגנוני הביטחון הפלסטינים התראה לפיה בכוננתו לבצע פיגוע התאבדות בישראל אך לטענתם הם לא הצליחו לאתר אותו.

מרשם תשתית ה-"חמא"ס" שאכזונה והוציאה לפועל את הפיגוע במלון "פארק" (27.3.02)

**"הכובע המדיני-הסברתי" ו"הכובע הצבאי-טרוריסטי" של עבאס מחמד מצטפא אלסיד,
היזום והמאכוון של הפיגוע במלון "פארק"**

6. **עבאס מחמד מצטפא אלסיד**, העצור בידי ישראל והעומד לדין בגין פעילותו הטרוריסטית, הינו יליד טול כרם, 1966. הוא למד הנדסת מחשבים באוניברסיטת "ירמוך" שבירדן, ובמקצועו הינו מהנדס ציוד רפואי. עבד בבית חולים ממשלתי בטול כרם בתחום התחזוקה ובתוקף עיסוקו זה, ואולי גם כתפקיד רשמי, היה קשור למשרד הבריאות של "הרשות" ברמאללה.
7. בעת לימודיו באוניברסיטה הצטרף אלסיד לתנועת ה-"חמא"ס". האוניברסיטאות, כידוע, משמשות עבור ה-"חמא"ס" מאתר חשוב למגויסים וה-"חמא"ס מקיים בהן פעולות אינטנסיביות. לאחר חזרתו ל"שטחים" נמנה אלסיד על הנהגת ה-"חמא"ס" בטול כרם.

8. בתחילת שנות התשעים ניהל אלסיד את פעילות הפרות הסדר בטול כרם ובעקבות זאת הוא אף נעצר ע"י ישראל (93) ושוחרר לאחר כשלוש שנים (96). לאחר פרוץ האירועים האלימים בספטמבר 2000 נטל אלסיד חלק בפעילות מדינית הסברתית גלויה, כנציג ה-"חמא"ס" בטול כרם, ובו בזמן הוא גם פעל גם כראש התארגנות מבצעית-טרוריסטית חשאית שהוציאה לפועל פיגועי הרג המוני באמצעות מחבלים מתאבדים.

9. כמה דוגמאות לפעילותו המדינית-הסברתית הגלויה, כפי שמצאו ביטויים בכלי התקשורת הפלסטינים:-

א. עבאס אלסיד, בכיר ב-"חמא"ס", השתתף במפגש של התנועה בטול כרם שנערך ב-15 דצמבר 2000. בדבריו ציין כי ההנהגה המדינית של ה-"חמא"ס" נפרדת לחלוטין מהמנגנון המבצעי. הוא הצהיר שה-"חמא"ס" התחייבה לנקום את דמם של החללים בזמן ובמקום המתאים. בנאומו הוא התייחס לסוגיית האחדות הלאומית והצטרפות ה-"חמא"ס" למועצה הלאומית הפלסטינית והביע התנגדות ה-"חמא"ס" לאפשרות קיום מו"מ חשאי בין אישים ישראלים לאישים פלסטינים ("אלחיאית אלג'דידה", 16.12.00) המהנדס עבאס אלסיד, "בכיר 'חמא'ס' ממחוז טול כרם" התייחס בדבריו להצהרות שעסקו בהתנגדות לאישיותו של ערפאת וציין כי הן אינן מייצגות את עמדת ה-"חמא"ס" ("אלקדס", 16.12.00).

ב. תנועת ה-"חמא"ס" פתחה ב-11.2.01 תערוכת צילומים בעיירה ענבתא תחת השם "תערוכת אינתיפאצ'ת אלאקצא", "נציג תנועת ה-'חמא'ס' במחוז טול כרם", עבאס אלסיד, "הדגיש את חשיבות ההסברה והתיעוד בפרט באמצעות צילומים" ("אלאיאם", רמאללה, 12.2.01).

ג. תנועת ה-"חמא"ס" ארגנה ב-22.5.01 עצרת בפארק עיריית טול כרם לזכרו של מחמוד מרמש, מבצע הפעולה בנתניה ב-18.5.01, בהשתתפות קהל רב ונציגי הגופים הרשמיים והעממיים במחוז, בעצרת נשא דברים עבאס אלסיד "בשם תנועת ה-'חמא'ס' במחוז" ("אלאיאם", רמאללה, 23.5.01) [הערה: מחמוד מרמש הינו טרוריסט מה-"חמא"ס" שביצע את פעולת ההתאבדות ב"קניון השרון", שאוכוונה על ידי עבאס אלסיד*. עבאס אלסיד, שבפעילותו החשאית המבצעית-טרוריסטית אכוון ופיקח על פיגועי הרג המוני בנתניה, ייצג איפא את ה-"חמא"ס" בטול כרם בעצרת פומבית לזכר מחבל ששוגר על ידו].

* על פי כתב האישום נגד עבאס אלסיד גויס מחמוד מרמש "בידיעותו ובאישורו" במטרה לבצע פיגוע ב"קניון השרון", אשר יגרום למותם של אנשים רבים.

ד. הסיעה האסלאמית באוניברסיטת "אלקדס" הפתוחה בטול כרם ארגנה עצרת אזכרה לחלל עאמר מנצור אלחצ'רי שנהרג ע"י צה"ל [הערה: המדובר במחבל מה-"חמא"ס" שהשתתף בפיגוע ירי לעבר אוטובוס בישוב עינב (אפריל 2001) והיה מעורב באכזריות פעילות מתאבדים בשיתוף עם אלסיד]¹. בטקס נשא דברים דרך הטלפון עבד אלעזיז רנתיסי, ממנהיגי ה-"חמא"ס", אשר הדגיש את הבחירה בג'האד ובהתנגדות והבהיר, כי הסלמת האינתיפאצ'ה תימשך. "נציג ה-'חמא'ס' בטול כרם עבאס אלסיד" סקר את פועלו של החלל אלחצ'רי והבהיר, כי ה-"חמא"ס" מתחייבת לנקום את דמם של כל החללים ("אלחיאית אלג'דידה", 20.9.01).

¹ בחיפוש שערכו כוחות צה"ל במשרד "אגודת הצדקה אל אחסאן" בטול כרם (18 באוקטובר 2003), השייכת לתנועת "הג'האד האסלאמי בפלסטין", נמצא מבזק ניחומים שנשלח מעזה בחתימת יאסר ערפאת. במבזק הגיע ערפאת תנחומיו לחמולת אלחצ'רי בטול כרם על הריגת בנם עאמר מנצור, בידי "הכנופיות" הישראליות. במבזק עשה ערפאת שימוש בטרמינולוגיה אסלאמית-דתית המעודדת את טרור המתאבדים.

10. במקביל לפעילותו הגלויה, מאז תחילת האירועים האלימים בספטמבר 2000, פעל אלסיד כראש התארגנות מבצעית חשאית בטול כרם אשר ביצעה פיגועי תופת רצחניים בישראל. עבאס אלסיד יזם, ארגן, תכנן והפעיל את הפיגועים הללו שכתוצאה מהם קיפחו חייהם עשרות מאזרחי מדינת ישראל ומאות נוספים נפצעו.

11. עבאס אלסיד היה אחראי או מעורב בשלושה פיגועי טרור שנועדו לגרום לטבח המוני בקרב אזרחים:-

א. פיגוע התאבדות ברחוב "הרצל" בנתניה באמצעות מחבל מתאבד. בפיגוע נהרגו 3 אנשים ונפצעו 56 (4.3.01).

ב. פיגוע התאבדות בקניון "השרון" בנתניה. כתוצאה ממנו נהרגו 5 אנשים ונפצעו 86 (18.5.01).

ג. פיגוע התאבדות במלון "פארק" בנתניה. כתוצאה ממנו נהרגו 29 איש ונפצעו 155 (27.3.02).

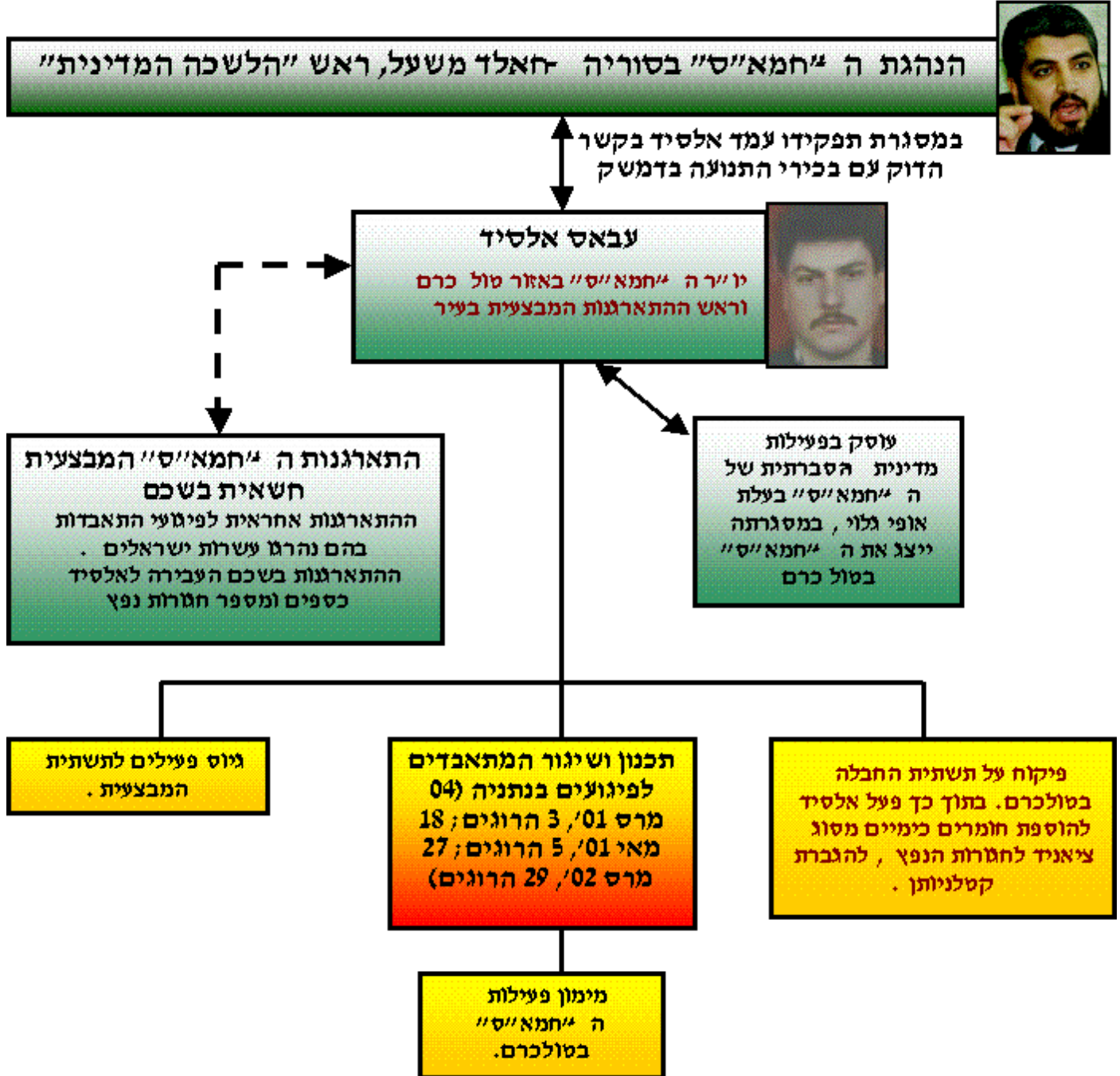
12. במקביל לפעילותו המבצעית-טרוריסטית והמדינית-הסברתית² עסק עבאס אלסיד במגוון פעילויות אחרות: הוא מימן את פעילות ה-"חמא"ס" בטול כרם, ובכלל זאת רכש אמצעי לחימה וחומרי גלם לייצורם; הוא גייס פעילים להתארגנות ופיקוח על תשתית חבלה עניפה בטול כרם; הוא ארגן הפגנות ותהלוכות אבל; באמצעות עוזרו מהנד שרים הוא סיפק גם שירותים משפטיים לעצורי ה-"חמא"ס" ובכלל זה תשלום שכר טרחה לעורכי דין שייצגו עצורים אלו ומעקב אחר ההודעות שמסרו האסירים.

² אחיינו של עבאס אלסיד, טארק זידאן, רוקח במקצועו, שהעביר לידיו בקבוק ציאניד על מנת להגדיל את מספר הנפגעים בפיגוע הטרור המתוכנן במלון "פארק", טען להגנתו כי עבאס אלסיד "לא היה ידוע כפעיל בתעשיית הטרור". לטעון זה אין על מה לסמוך שכן אלסיד קיים פעילות מבצעית טרוריסטית חשאית. אולם, בו בזמן, הוא המשיך לחבוש את את "הכובע המדיני-הסברתי" ולהיות מזוהה כפעיל מדיני.

13. לסיכום: פעילותו הענפה של עבאס אלסיד ממחישה היטב כי לא ניתן להפריד בין פעילותם המבצעית-טרוריסטית של בכירים ב-"חמא"ס" לבין פעילותם המדינית, ההסברתית, הארגונית והכספית. אלסיד שימש כדמות בכירה הן בהיבטים המבצעיים והן במערך האזרחי-פוליטי של תנועת ה-"חמא"ס" ביהו"ש בכלל, ובאזור טול כרם בפרט. במסגרת זאת הוא עמד בקשר הדוק עם קאדרים פוליטיים ומבצעיים בכירים ב-"חמא"ס" ואף עם מפקדת ה-"חמא"ס" בדמשק ובו בזמן עסק בתכנון פגועי טרור רצחניים שמטרתם לגרום להרג המוני של אזרחים. דפוסי

פעילות אלה המשלבים בין פעילות "מדינית" לפעילות מבצעית, היו קימים אצל השיח' אחמד יאסין ובקרוב בכירי "חמא"ס שפעלו נוספים (למשל אבו אלהג'א ראש ה-"חמא"ס" בג'נין ועבד אלחאלק נטשה מבכירי ה-"חמא"ס" בראמאללה האחראים למותם של עשרות אזרחים ישראלים).

עבאס אלסיד: מעורבות בפעילות מדינית הסברתית ובפעילות טרור

שלבי ביצוע הפיגוע במלון "פארק"

שכונת אלשג'עיה שבצפון רצועת עזה

14. תחילתו של תכנון הפיגוע הרצחני במלון "פארק" במחצית 2001. באותה עת החל עבאס אלסיד לתכנן פיגוע התאבדות מרשים שמטרתו לגרום למותם של אזרחים ישראלים רבים. התכנון היה אמור להתבצע באמצעות שני מחבלים מתאבדים שיפעילו חגורות נפץ אותן ישאו על גופם.

15. ביולי 2001 החליט עבאס אלסיד להוציא לפועל את הפיגוע המתוכנן במהלך חודש אוגוסט. הוא החל בהכנות לפיגוע ובמסגרתן ננקטו המהלכים הבאים:-

א. עבאס אלסיד פנה לפעילי "חמא"ס" מבצעיים בדרג הביניים בטול כרם (עבאס חדירי; מהנד שרים; פואז בדראן) ושייתף אותם בתוכניותיו.

ב. עאמר חדירי (מטול כרם), פעיל מבצעי של ה-"חמא"ס" בטול כרם, התבקש ע"י אלסיד להביא חגורות נפץ משכם (שם נמצאת תשתית ייצור אמצעי לחימה של ה-"חמא"ס").

ג. חדירי ושחרורי, שני אנשי מבצעים מ"דרג הביניים", גייסו עבור אל סיד שני מחבלים מתאבדים: נדאל קלק ועבד אל באסט עודה. נדאל קלק התבקש לכתוב צוואה ונמסר לו סיכום כסף להוצאות עד שישוגר לפיגוע.

ד. באוגוסט 2001 נהרג עאמר חדירי וחלו שיבושים נוספים בהכנות שהביאו לדחיית הפעולה. עבאס אל סיד מצא מחסה במקומות מסתור שונים אולם המשיך לקיים קשר עם פעילי ה-"חמא"ס" במגמה להוציא לפועל תוכניתו.

16. לקראת סוף 2001 חידש אלסיד את הכנותיו לביצוע הפיגוע ובמסגרתן:-

א. הועברו משכם לטול כרם שתי חגורות נפץ. החגורות הועברו לנקודת משלש במסגד החדש בטול כרם והוטמנו בשרותי הנשים. חגורות הנפץ הועברו מהמסגד לדירה בטול כרם שנשכרה לצורך זה (המסגדים ב"שטחים" נמצאים לא אחת בהשפעת ה-"חמא"ס" המנצל זאת לצרכיו המבצעיים).

ב. אותר נהג המכיר את שטח ישראל (פתחי ח'טיב מטול כרם) והוכנה עבורו תעודת זהות ישראלית על שם תושב טיבה. כמו כן הועבר לידי סכום של 16,000 ₪ כמימון לרכישת רכב ישראלי מסוג "רנו אקספרס".

ג. נעשו הכנות טכניות לצילום שני המחבלים המתאבדים בקלטת וידאו שתופץ לאחר הפיגוע לצרכי תעמולה. לשם כך נשכרה מצלמת וידאו מחנות צילום בטול כרם.

ההכנות האחרונות לביצוע הפיגוע (ליל 26-27 במרס)

17. ב-26 במרס 2002 נפגש עבאס אלסיד יוזם הפיגוע ומתכננו עם מעמר שחרורי איש "דרג הביניים" בדירה בטול כרם בה בוצעו ההכנות האחרונות. לדירה הועברו מצלמת וידאו דגל ה-"חמא"ס", רובה M-16 (לצורך הכנת הקלטות והפוסטר) ושתי חגורות נפץ. שחרורי עידכן את אלסיד כי עבד אלבאסט עודה מוכן לבצע את הפיגוע אולם נדאל קלק חולה. בו במקום הוחלט כי הפיגוע יבוצע ע"י מחבל אחד.

18. במהלך ליל 26-27 במרס כתב עבאס אלסיד את צוואתו של עבד אלבאסט עודה (ראוי לשים לב כי הצוואה, שהוצגה בקלטת הוידאו שהוקרנה בטלוויזיה כצוואתו של עודה, לא נכתבה על ידו). לאחר מכן צילם אל סיד את עודה כשהוא מקריא את הצוואה.

עבד אלבאסט עודה, מבצע פיגוע הטרור במלון "פארק", מקריא את צוואתו. הקראת הצוואה נעשתה בסרט וידאו שהוקרן בטלוויזיית "אלמנאר" של "החיזבאללה" יום לאחר הפיגוע (טלוויזיית "אלמנאר", 28.3.02, המעניקה "שירותי הסברה" ל-"חמא"ס"). הצוואה שהוקראה ע"י עודה נכתבה ע"י משלחו עבאס אלסיד והטקס כולו בוים ע"י אלסיד ועוזריו ערב הפיגוע במלון "פארק".

19. עבאס אל סיד החליט, כי עודה ילבש בגדי אישה לצורך הסוואת חגורת הנפץ. לאחר קריאת הצוואה גילח עודה שפמו וזקנו, לבש מכנסי ג'ינס כחולים ונעל נעלי נשים. הוא גם לבש פאה נוכרית עם שיער ארוך.

20. עבאס אל סיד הליבש את עודה בחגורת נפץ שהכילה כ-10 ק"ג חומר נפץ. היא היתה מורכבת מאפוד ועליו כיסים שהכילו את חומר הנפץ וכמו כן הוספו כדוריות מתכת בקוטר 6.03 מ"מ ו-4.7 מ"מ ופיסות מתכת קצוצות באורך 50 מ"מ ובקוטר 6 מ"מ. כוונה להוסיף גם ציאניד לא מומשה לבסוף. אל סיד הנחה את עודה כיצד להפעיל את החגורה באמצעות מפסק. הוא גם מסר לפתחי ח'טיב טלפון סלולרי, שטרם בוצע בו שימוש, על מנת שיעדכנו בדבר ביצוע הפיגוע.

כדוריות מתכת ופיסות מתכת שהוספו לחומר הנפץ על מנת להרבות בנפגעים

21. בבוקר ה-27 במרס, יום ביצוע הפיגוע, הובא הנהג פתחי ח'טיב לדירה. אלסיד החליט כי אם יעצרו השניים בישראל יפעיל עודה את חגורת הנפץ שעל גופו גם אם הדבר יגרום למותו של פתחי ח'טיב. במסגרת ההערכות לתסריט זה צולם גם פתחי ח'טיב במטרה להפיץ את תמונתו במידה וייהרג במהלך הביצוע.

כונה להוסיף רעל ציאניד לשם הגברת קטלניות הפיצוץ

22. במסגרת ההכנות לביצוע הפיגוע במלון "פארק" ביקש עבאס אלסיד מאחיינו טארק ע'אנאם אחמד זידאן לסייע בהכנת **חומר כימי** שיסייע לגרימת נפגעים רבים בפיגוע.

23. טארק זידאן, שהועמד לדין בישראל ונדון ל-6 שנות מאסר, למד רוקחות בירדן וגויס לשרות ה-"חמא"ס". בשנת '97 הוא התבקש ע"י ה-"חמא"ס" לבצע מחקר על שילוב חומרים וגזים בפיגועי טרור. זידאן ביצע מחקר שעסק **בגז עצבים וגז כלור** וקנה במסגרת זאת 4 ק"ג רעל **ציאניד**. את תוצאות מחקרו ואת רעל הציאניד הוא העביר לידי ה-"חמא"ס" בקיץ '97 ואף קיבל איגרת מה-"חמא"ס" ב-**חו"ל** בה הוסבר לו על אופן השימוש ברעל הציאניד והגברת האפקטיביות שלו.

24. בפברואר 2002 ביקש ממנו עבאס אלסיד להעביר לידי **בקבוק ציאניד** שהיה בידו על מנת שישמש לפיגוע רב נפגעים זידאן העביר לו את הרעל. אפשרות השימוש בציאניד נשקלה במסגרת ההכנות לפיגוע במלון "פארק" אך בסופו של דבר לא נעשה בו שימוש. לאחר הפיגוע מסר עבאס אלסיד לאחיינו, כי **בדעתו להשתמש בקרוב בציאניד בפיגוע אותו הוא מתכנן לבצע.**

ביצוע הפיגוע במלון "פארק"

25. ב-27 במרס, ערב פסח, בסביבות השעה 1400 יצאו עודה, המחבל המתאבד ופתחי ח'טיב הנהג מהדירה בטול כרם ונסעו מטול כרם לכפר זלת עיסא. בזלת עיסא עברו השניים לרכב אחר, שהוכן בעוד מועד, והשניים נסעו לכיוון **הרצליה** על מנת למצוא מטרה מתאימה (**לא הוגדרה עבורם מטרה ספציפית** ואתור המטרה הושאר לשקול דעתם ובלבד שתביא להרג אזרחים רבים).

26. משלא מצאו **בהרצליה** מטרה מתאימה (קרי-מקום שניתן יהיה להרוג בו אנשים רבים) הם נסעו לתל אביב, אך גם שם לא מצאו מטרה מתאימה. בדרך סיפר עודה לפתחי ח'טיב כי הוא מכיר את **נתניה** והשניים נסעו לשם. הם פנו בנתניה לכיוון מערב וירדו מהרכב בסמוך למלון "פארק" המקום "המתאים" שהמה אנשים שסעדו בליל הסדר נמצא איפא.

27. בסביבות השעה 19:30 נכנס עודה לחדר האוכל במלון "פארק" ופוצץ את מטען החבלה. פתחי ח'טיב, ששמע את קול הפיצוץ וראה אמבולנסים נוסעים לכיוון המלון. התקשר למהנדס טאהר אחראי ה-"חמא"ס" בשכם ומסר לו על הצלחת הפיגוע. מהנדס התקשר לעבאס אל סיד ודיווח לו כי **הפיגוע הצליח.**

תוצאות "הצלחת הפיגוע": חורבן והרס שנותרו בחדר האוכל של מלון "פארק" לאחר פינוי ההרוגים והפצועים

הפעילות לאחר הפיגוע

28. פתחי ח'טיב נסע לכפר מזלת עיסא, החנה את הרכב, חזר לביתו, ודיווח לעבאס אל סיד כי חזר ללא פגע.

29. קלטת הוידאו בה צולם עודה הועברה לעלי חדירי בשם פרסומה בכלי התקשורת.

30. מהנד שרים, עוזרו של עבאס אלסיד ארגן לאחר הפיגוע תהלוכה לזכרו של עבד אלבאסט עודה וקרא לתושבי טול כרם מתוך רמקולים שהרכיב על רכב להצטרף לתהלוכה. בבית משפחתו של עודה נפתחה סוכת אבלים ומהנד שרים יד ימינו של עבאס אלסיד, שכר מחלק קפה שישרת את המנחמים במשך שלושה ימים.

כוונות להמשך

31. לאחר הפיגוע במלון "פארק" תכנן עבאס אלסד לבצע פיגועי הרג המוני נוספים.

32. במסגרת זאת תוכנן לבצע פיגוע באמצעות המתאבד הנותר **נדאל קלק** וחגורת הנפץ הנותרת. בפיגוע זה היתה כאמור כוונה להשתמש בחומר הציאניד שלא נעשה בו שימוש בפיגוע במלון "פארק".

33. פיגועי טרור אלו **סוכלו בעקבות מבצע "חומת מגן"**, שהביא להריגתם או למעצרים של המעורבים בפרשה.

הקשר עם הנהגת ה-"חמא"ס" בדמשק

34. **סוריה** משמשת כזירת פעילות מרכזית של ה-"חמא"ס" מהבחינה הפוליטית, ההסברתית והמבצעית. בכירים בהנהגת ה-"חמא"ס" מתגוררים בסוריה ומאכוונים את פעילות הטרור של ה-"חמא"ס" ב"שטחים", בדגש על חברי "**הלשכה המדינית**" של ה-"חמא"ס" בראשות **ח'אלד משעל**.

35. **עבאס אלסיד**, שיזם ואכונן את הפיגוע הרצחני במלון "פארק" ועמד מאחורי פעולות טרור רבות נוספות, הודה **בחקירתו** כי עמד בקשר טלפוני עם מפקדת ה-"חמא"ס" **בדמשק**. הוא מסר כי עמד בקשר עם **ח'אלד משעל**, ראש הלשכה המדינית של ה-"חמא"ס", **התייעץ עימו בנושאים פוליטיים** ודיווח לו על פיגועים שביצע ה-"חמא"ס". כמו כן הוא קיים התייעצויות פוליטיות עם **אסאמה חמדאן**, נציג ה-"חמא"ס" בלבנון.

36. אולם קשריו עם המפקדה בדמשק לא הצטמצמו רק להתייעצויות פוליטיות. אלסיד מסר, כי **נהג להתקשר** למפקדת ה-"חמא"ס" בסוריה בכל פעם שנזקק **לכספים**. הוא ציין, כי לשם מימון פעילות ה-"חמא"ס" הוא קיבל מידי חודש סכום שנע בין **10,000 ל-13,000\$** אשר הופקד בחשבון הבנק שלו ושל אשתו בטול כרם.

37. ראוי להדגיש, כי **המנוף הכספי** משמש אמצעי חשוב ביותר בידי הנהגות הטרור שב"ח"ץ" לשליטה על ה"פנים" ולעידוד פעולות הטרור ב"שטחים". עדויות לחשיבותו של מנוף זה עבור כל הארגונים נמצאו כמסמכי שלל של מבצע "חומת מגן" ועלו בחקירות טרוריסטים ע"י שרותי הביטחון הישראליים. פעילי ה-"חמא"ס" ב"שטחים" מקבלים תמיכה כספית ממפקדת הארגון בדמשק למימון פעולתם המבצעית, כמו כן מועברים מסוריה ומלבנון כספים שנאספו למטרות צדקה המוצאים דרכם גם לזרוע הצבאית-מבצעית של ה-"חמא"ס".

38. למרות פניות אמריקניות חוזרות ונשנות ממשיכה סוריה גם כיום לאפשר ל-"**חמא"ס**" ולארגוני טרור נוספים שבשטחה להמשיך בפעילותם הפוליטית והמבצעית, כולל אכונת הטרור ב"שטחים". לטענה הסורית המסורתית כי מדובר ב"משרדי הסברה" בלבד **אין על מה לסמוך**.